

LANDSTINGET BLEKINGE

Avdelningen för kunskapsstöd
Karin Nedfors

2018-07-04

Ärendenummer 2018/01100
Dokumentnummer 2018/01100-1

Till Landstingsstyrelsen

Screening för tarmcancer. Rekommendation från södra regionvårdsnämnden.

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen beslutar

1. Att med start 2019 påbörja populationsbaserad screening av tarmcancer för personer mellan 60 och 74 år i Landstinget Blekinge.
2. Att uppdra åt landstingsdirektören att utreda vilka ekonomiska och verksamhetsmässiga konsekvenser som införandet av screening för tarmcancer innebär för Landstinget Blekinge.

Sammanfattning

I juni 2018 beslutade Södra regionvårdsnämnden att rekommendera landstingen/regionerna i södra sjukvårdsregionen att införa screening för tarmcancer. Detta efter att Regionala cancercentrum(RCC) i samverkan 2017 enats om att ett nationellt införande av en generell tarmcancerscreening bör påbörjas så snart som möjligt. Socialstyrelsens screeningråd delar RCC's uppfattning.

Förslaget är att ett nationellt program för tarmcancerscreening införs i enlighet med Socialstyrelsens rekommendation från 2014. RCC i samverkan föreslår att landstingen startar införandet i slutet av 2019 genom att bjuda in den årskull som det året fyller 60 år och därefter successivt bygger ut programmet så att screening erbjuds vartannat år tills deltagarna fyllt 74 år. Hur ett totalt införande av tarmcancerscreening kan se ut och när det kan starta i Landstinget Blekinge kommer att utredas vidare under hösten 2018.

Bakgrund

Tarmcancer är en sjukdom där tidig upptäckt medför att nästan alla personer kan botas. Personer med sent upptäckta tumörer och avancerad sjukdom har betydligt sämre prognos och riskerar att drabbas av för tidig död.

Tarmcancer är lämpligt för screening. Det finns botande behandling att ge om cancern hittas i ett tidigt skede och därmed minskar risken för hög sjuklighet och för tidig död hos individen.

Genom att införa en generell tarmcancerscreening i Sverige är en beräkning att vi kan spara 300 liv per år. I Blekinge skulle det innebära att vi skulle kunna spara 7 personers liv per år.

Landstinget Blekinge har sedan 2014 deltagit i en nationell studie om screening för tarmcancer (SCREESCO). Studien startades efter att Socialstyrelsen bedömde screening för tarmcancer som ett forsknings- och utvecklingsområde. Studiens syfte är att ligga till grund för ett nationellt införande av tarmcancerscreening. Då studien var igång beslutade Socialstyrelsen 2014 att rekommendera tarmcancerscreening. Diskussionerna som rekommendationen föranledde landade i en gemensam uppfattning om att Sverige bör avvakta med införandet av generell screening tills SCREESCO-studien var klar med att inkludera deltagare, vilket också är angivet i Socialstyrelsens rekommendation. SCREESCO-studien slutar att inkludera deltagare 2018.

I juni 2017 enades Regionala cancercentrum (RCC) i samverkan om att ett nationellt införande av en generell tarmcancerscreening bör påbörjas så snart som möjligt. Efter avstämning med Socialstyrelsen screeningråd i februari 2018 ställde sig screeningrådet bakom RCC's uppfattning att ett införande av allmän screening för tarmcancer bör starta 2019.

Förslaget är att ett nationellt program för tarmcancerscreening införs i enlighet med Socialstyrelsens rekommendation, det vill säga att alla kvinnor och män i åldern 60-74 år vart annat år erbjuds lämna in ett avföringsprov som analyseras för förekomst av blod. Om det finns blod i avföringen gör de personerna en uppföljande undersökning av tarmen (coloskopi).

RCC i samverkan föreslår att landstingen startar införandet i slutet av 2019 genom att bjuda in den årskull som det året fyller 60 år och därefter successivt bygger ut programmet så att screening erbjuds vartannat år tills deltagarna fyllt 74 år.

I början av juni 2018 beslutade Södra regionvårdsnämnden (SRVN) att rekommendera landstingen/regionerna i södra sjukvårdsregionen att införa tarmcancerscreening enligt Socialstyrelsens rekommendation. I och med att SRVN beslutade att rekommendera landstingen/regionerna att införa tarmcancerscreening måste Landstinget Blekinge under hösten 2018 ta ställning till om vi väljer att följa rekommendationen. Om beslutet blir att följa rekommendationen måste landstinget sedan utreda i vilken takt införandet kan ske och vilken kostnad det skulle innebära för landstinget. Ambitionen bör vara att starta med tarmcancerscreening under slutet av 2019 för de som fyller 60 år under aktuellt år. För Landstinget Blekinge liksom för övriga landsting kommer den stora utmaningen vid ett införande att vara tillgängligheten till undersökningen koloskopi.

Finansiering

Det finns ett antal okända kostnader i samband med införandet av tarmcancerscreening. Troligtvis kommer det att tas fram ett nationellt kallelssystem och det är inte klart vilka kostnader det kan innebära för landstinget. Tillgången på koloskopister och takten för att utbilda nya påverkar kostnadsbilden. Den totala kostnaden för tarmscreeningen kommer att beräknas under hösten 2018. Hur kostnaderna ska fördelas internt i landstinget behöver utredas i

samverkan med berörda verksamheter. Först då kan vi bedöma den totala kostnaden för införandet av screening för tarmcancer.

Nyttoeffekter

Nyinsjuknandet i tarmcancer har ökat för både kvinnor och män i stort sett varje år sedan 1970. I dagsläget insjuknar i Blekinge varje år cirka 120 personer i tarmcancer. Tarmcancer är en av de cancersjuksomar som i Sverige leder till flest dödsfall per år. Vid fullt införd screening räknar man med att man kan rädda sju personers liv varje år. I och med att eventuell cancer hittas i ett tidigare skede kommer det innebära minskat lidande för berörda personer och dess närstående. På sikt kommer det innebära minskade behandlingskostnader för tjock- och ändtarmscancer.

Kommunikation

I samband med ett införande av screening för tarmcancer kommer det att finnas behov av kommunikationsinsatser både för invånare och för medarbetare. I dagsläget är det oklart vilka nationella insatser som kommer att göras. Därför är det svårt att tydliggöra i vilken omfattning Landstinget Blekinge lokalt behöver göra kommunikationsinsatser.

Genomförande av beslut

Landstingsdirektören får i uppdrag att utreda de ekonomiska och verksamhetsmässiga konsekvenserna av införande av tarmcancerscreening samt behovet av kommunikationsinsatser.

Hälso- och sjukvårdsdirektören tillsammans med personaldirektören tar fram en plan för att säkerställa tillgången till koloskopi.

Finansieringen beaktas i budgetberedningen 2019.

Karlskrona enligt ovan

Peter Lilja
Landstingsdirektör

Ralph Harlid
Planeringsdirektör

Bilaga

Södra Regionvårdsnämnden Protokollsutdrag 2018-06-07 §21.

Socialstyrelsen, 2014. [Screening för tjock- och ändtarmscancer – Rekommendation och bedömning.](#)

Regionala cancersentrum i samverkan, 2018. [Införande av allmän tarmcancerscreening – Slutrapport och rekommendation](#)